

Drög stefnu í málefnum hönnunar og arkitektúrs

Umsögn Myndstefs í samráðsgátt

19. ágúst 2022

Myndstef tekur undir þau meginmarkmið hönnunar og arkitektúrs, um bætt lífsgæði, aukna verðmætasköpun og vaxandi sjálfbærni innan málefni hönnunar og arkitektúrs. Að mati Myndstefs er um að ræða framsækna og markvissa stefnu, sem mun ýta undir viðurkenningu hönnunar og arkitektúrs til hagsbóta fyrir samfélög. Samtökin fagna þessu framtaki.

1. Um Myndstef

Myndstef eru höfundaréttarsamtök sem standa vörð um höfundarétt höfunda og höfundaréttthafa sjónlista, þar með talið myndlistarfólks, ljósmyndara, arkitekta og hvers kyns hönnuða. Nánari upplýsingar um samtökin má finna hér : www.myndstef.is. Félagsmenn í Myndstef eru 2.698 talsins.

Eitt helst markmið Myndstefs er að tryggja sanngjarna endurnotkun og hagnýtingu sjónrænna hugverka og/eða listaverka innan viðskiptalífsins, af hendi einstaklinga, fyrirtækja, stofnanna og opinberra aðila. Að auki standa samtökin vörð um réttindi og einn helsta framtíðarafkomurétt sjónlistarmanna. Samtökin vinna að því að þróa lög, reglugerðir og stefnumótun stjórnvalda á sviði sjónverka. Myndstef hefur bráðabirgðaviðurkenningu menningar- og viðskiptaráðuneytisins (áður: mennta- og menningarmálaráðuneyti) til gerðar samningskvaðasamninga vegna hagnýtingar sjónlistarverka, m.a. fyrir hönd hönnuða og arkitekta. Myndstef hefur aðild að ótal ráðum og nefndum á sviði skapandi greina, annað hvort með beinni aðkomu, aðild í fulltrúaráði, ábendingum eða tilnefningum. Má þar meðal annars nefna Höfundaréttarnefnd, Höfundaréttarráð, Úthlutunarnefnd fyrir afnot á bókasöfnum, Kynningarmiðstöð Íslenskrar myndlistar, Samtök skapandi greina, Fjölís og IHM. Enn fremur er Myndstef aðili í EVA (European Visual Artists) og CISAC (The International Confederation of Societies of Authors and Composers).

Myndstef vinnur með öðrum innlendum og erlendum höfundaréttarsamtökum, en einnig öðrum samtökum á sviði sjónlistar. Að auki vinnur Myndstef náið með aðildarfélagum sínum, þar á meðal Miðstöð hönnunar og arkitektúrs (MHA) og félögunum sem eiga miðstöðina. Í fulltrúaráði Myndstefs sitja 19 einstaklingar, þar af 12 sem starfa á sviði hönnunar, og sita þau í ráðinu fyrir hönd síns fagfélags. Fimm aðilar eru í stjórn Myndstefs, og er eitt sæti stjórnar Myndstefs eyrnamerkt MHA. Að auki eru 2 sæti í stjórn tilnefnd af hendi fulltrúaráðs. Stjórn hittist á mánaðarlegum fundum, og má nálgast dagskrá þeirra hér <https://myndstef.is/um-myndstef/stjorn-adildafelog/> Ársskýrslur og ársreikningar síðustu ára eru opnir öllum, og má nálgast hér: <https://myndstef.is/um-myndstef/samthykkir-myndstefs/>

Rúmlega 1.300 félagsmenn Myndstefs starfa við hönnun eða arkitektúr og telja þeir því um 50% félagsmanna Myndstefs. Ljósmyndarar spanna um 20% félagsaðildar Myndstefs og myndlistarmenn um 30%. Gríðarleg aukning hefur orðið á félagsaðild hönnuða og arkitekta, bæði beinni aðild í gegnum félög sem og einstaklingsaðild, og fagnar Myndstef þessari aukningu í faginu.

Myndstef veitir félagsmönnum sínum ókeypis lögfræðipjónustu vegna mála er snerta viðskipti með hönnun og/eða arkitektúr, framleiðslu hennar, framsal, útgáfu, byggingu, framsetningu, hagnýtingu,

dreifingu og sölu. Flest mál sem koma inn á borð Myndstefs snerta samningagerð, eða nánar tiltekið skorti á samningum og eða óvissu um réttarsamband og samvinnu innan fagsins, t.d. um hvernig nota megi hönnun, selja hana og dreifa. Einnig eru mál um ýmis konar hagnýtingu erlendis, samstarf hönnuða, breyting á viðskiptatengslum, til dæmis þegar einn hönnuður tekur við verkefni af öðrum, og breytingum á forsendum kunnans eða verkefnis.

Af þeim um það bil 60 málum sem rötuðu inn á borð lögfræðings Myndstef á síðasta ári (2021), voru 14 mál sem tengdust beint hönnun eða arkitektúr. Má með sanni segja að slík mál reyni mikið á fagið og stéttina, bæði andlega, fjárhagslega og félagslega, og skerði starfsgetu og hugsjón stéttarinnar til muna og stundum til óþarfa. Sá skortur á virðingu fyrir hönnun sem hefur stundum einkennt fagið, og meðvitund um mikilvægi hönnunar í efnahagslegu, félagslegu og sjálfbæru tilliti, hefur sett afdrifaríkt mark á höfundarétt þessarar stéttar. Það er mikilvægt að úr verði bætt, enda er þekking, reynsla, úrræði og samningsstaða þeirra er starfa á sviði hönnunar og arkitektúr ljósárum á eftir öðrum viðskiptum með listrænt og skapandi framlag og framsetningu.

Þetta þykir Myndstef mikilvægt að úr verði bætt, og enn mikilvægara að ný stefna á sviði hönnunar og arkitektúrs taki mið af þessu.

Að auki er mikilvægt að sjónlistarfólk vinni saman að stefnum og málefnum alls fagsins, og sérstaklega þar sem bráðum liggja fyrir samningsumleitanir við tæknirisa og stórnotendur sjónlistarverka, t.d. Google, Instagram, Pinterest, Facebook ofl. Þessir samningar um hagnýtingu verka á hinum starfræna vettvangi munu hafa möguleika á að stórauка tekjur af hagnýtingu hönnunar. Þessir stórnotendur munu ekki gera greinarmun á hönnun, teikningum, myndskreytingum, grafískri hönnun, innanhúshönnun, vöruhönnun eða annars konar hönnunar sem birtist á samskiptasíðum og efnisveitum þeirra. Líklegt er að hagkvæmast verði að semja um alla sjónlist undir sama hatti, og er því mikilvægt að hönnuðir verði teknir með í þetta verkefni, til að fá réttmætan hluta af kökunni.

Það verður því að teljast mikilvægt að ný stefna innan hönnunar og arkitektúrs taki mið af því að auka samstarf, samtal, skilning og samninga milli þessara hópa, og auki í sameiningu byr undir vængi höfundaréttar þessa skapandi fags. Í dag eru mörkin á milli þess hvenær fagaðili er grafískur hönnuður, teiknari, myndlistarmaður, ljósmyndari eða annars konar sjónlistaraðili, orðin óskýrari en áður, og verða eflaust enn óskýrari með árunum. Hönnunartengd fög og nálgun er að finna víða og eru skapandi greinar, og þá einkum sjónlistir, farnar að marka sér mikilvægan sess í atvinnulífinu, í því mikla myndlæsi og þeirri gríðarlegu aukningu sjónrænnar framsetningar sem á sér stað í dag. Áskoranir samtímans kalla á aukna þverfaglega nálgun, bæði í samstarfi, samtali, menntun og þekkingu. Sjónlistir flæða á milli faga og inn í alls konar önnur svið, múrar hafa verið teknir niður og samvinna og samstarf, skilningur og samkomulag orðið mikilvægara nú sem aldrei fyrr.

Það er því mikilvægt að sjónlistarfólk þekki allt fagið, þekki þær leiðir til tekna sem eru þeim færar, og standi saman við að móta fagið. Að mati Myndstef má stækka kökuna í sameiningu, þannig að öll svið sjónlistar beri af því ávinning, enda er eftirspurnin og sköpunarkrafturinn slíkur.

Ef hönnunartengd verkefni fá þau fjárhagslegu verðmæti, þá viðurkenningu og virðingu sem þau eiga skilið, leiðir slíkt til margföldunaráhrifa og enn meiri tíma til þróunar og stækkunar fagsins.

2. Almenn um stefnuna

Það hlýtur að vera stefnu í hönnun og arkitektúr mikilvægt að fagið setji sér samræmdari vinnureglur, svo notkun, sala, dreifing og önnur hagnýting á hönnun geti farið fram á sem allra skilvirkasta hátt, bæði hérlandis sem og erlendis. Eins og staðan er í dag eru hönnuðir á Íslandi í lakari stöðu hvað

varðar samkeppnishæfi með tilliti til þeirra viðskiptasamninga sem gerðir eru erlendis, og við erlenda dreifingu og sölu íslenskrar hönnunar skortir oft þekkingu og þor til að standa á rétti sínum og varðveita þær tekjuleiðir sem kunna mögulega að koma til vegna notkunar á verkinu, framleiðslu þess, dreifingar og sölu. Ef hönnuður eða arkitekt fær ekki þau töl til að styrkja samningsstöðu sína á heimamarkaði, er hætta á að Ísland missi þessa hönnuði og þessi verkefni út fyrir landssteinana. Að sama skapi ef íslenskir hönnuðir skortir þekkingu/reynslu eða upplýsingar til að standa vörð um réttindi sín, þá missa þeir af tækifærum til tekna vegna síðara afnota, og það verður erfiðara fyrir vikið að vinna við hönnun og láta starf hönnunar vera fullt starf, og starfið verði meira hark. Við slíkar aðstæður er líklegra að hönnun fái ekki það pláss sem er verðskulduð, mikilvægan tíma til þróunar og sköpunar, og að hönnuðir hætti störfum eða skolist út úr viðskiptalífínu og markaðinum, eða reyni að sinna öðrum tekjuhærri störfum samhliða hönnun, sem þykir ekki til framdráttar fyrir fagið.

Hönnun á ekki að þurfa að vera hlutastarf.

Nefnum sem dæmi hönnun á stól, sem í upphafi er framleiddur og dreifður hér á landi í takmörkuðu magni. Þessi hönnun vekur síðar heimsathygli og stór framleiðandi nálgast hönnuð með tilboð um að framleiða þennan stól og selja um allan heim. Hönnuðurinn hefur kannski unnið launalaust að þróun stólsins um árabil, þannig að mikill er heiðurinn og fjárhagslegur ávinningur af eingreiðslu er freistandi. Þetta er ekki svona einfalt þó, og þó gleðin af nýverðskulduðum heiðri og fjármunum því tengdu vari í einhvern tíma, vara mögulegar tekjur af höfundaréttinum í 70 ár frá láti hönnuðar. Þetta þýðir að jafnvel erfingjar, börn og barnabörn, geta notið góðs af þeim tekjum sem þessi eini stóll færir mögulega framleiðendanum. Jafnvel í marga áratugi.

Því skiptir gríðarlega miklu máli hvernig samningsstaða hönnuðar er, og hversu gagnsærir og sanngjarnir slíkir samningar kunna að vera.

Myndstef hefur séð hér allan ganginn á – bæði hafa hönnuðir gert afar óheppilega og ósanngjarna samninga sem skila nánast engum tekjum til baka nú eða í framtíðinni, not eru allt of víðtæk og jafnvel nafngreiningarrétturinn ekki virtur, þannig að hönnuður fær ekki einu sinni verðskuldaða athygli fyrir verkið. Að auki hefur verið brotið á sæmdarrétti og verki hönnuðar breytt, eða nýr hönnuður tekur við verkefninu og gerir óheimilar breytingar á því. Á hinn bóginn hafa hönnuðir sem betur fer einnig gert samninga sem tryggja afkomu og réttindi ef hönnun brýst út í gríðarlegar vinsældir, sem aftur skilar sér svo margfalt í þjóðarbúið. Mikilvægast er að hönnuðir viti að til eru úrræði og lög sem vernda hann og hana, og sérstaklega ef í ljós kemur að sú greiðsla og laun sem upphaflega var samið um við hönnuð, er hlutfallslega allt of lág í samanburði við allar síðari viðkomandi tekjur sem hljóta af hagnýtingu hönnunarinnar. Einnig er mikilvægt að fræða hönnuði um framsal á hönnun, og sæmdarréttinn, og hvernig skuli fara með það ef samstarfsslit verða, eða ef kúnni ákveður að hætta samstarfi við ákveðinn hönnuð, en taka upp samstarf við nýjan. Þetta eru því miður algeng mál sem væri afar auðvelt að koma í veg fyrir í upphafi með samningum, og eru ekki til framdráttar fyrir lítið fag hönnunar hér á Íslandi, þar sem allir þekkja alla.

Að mati Myndstefs þarf ofangreint að vera skýrt fyrir hönnuðum og fyrir viðskiptalífínu í heild sinni, og þá sérstaklega þeim fyrirtækjum eða vettvangi sem hagnýta sér hönnun til að auka tekjur eða sitt eigið verðmæti. Hönnuðir ættu alltaf að eiga rétt á einhvers konar hlutdeild í þeirri virðisaukningu.

Ágreiningsmál innan hönnunar eru allt of mörg miðað við lítið land, og væri svo auðveldlega unnt að koma í veg fyrir mörg þeirra. Þessi mál eru þó viðkvæm og því miður ekki oft upp á borðum, enda getur það reynst hönnuðum ofviða að reka mál ef brotið er á réttindum þeirra. Kjósa þeir oft og frekar að halda leynd um þessi brot og líta fremur fram á veginn, skiljanlega, enda oft um persónulegt tjón að ræða, ofan á fjárhagslegt. Að auki spilar inn í að hönnuðir eru oft tregir til að framfylgja réttindum

sínum gagnvart samningsmótaðilum fyrir dómstólum, enda er markaðurinn hér lítill og allir þekkja alla. Hönnuðir vilja ekki missa velvild eða missa af verkefnum. Hönnuður vill ekki vera með „vesen“, sem fréttist svo um allt fagið. Það er vel skiljanlegt.

Að mati Myndstefs þarf að taka þetta betur inn í umræðuna, auka samtal og viðurkenna að hér er vandamál sem þarf að ráðast á. Evrópusambandið hefur greint vandamálið að einhverju leiti, og er von um að hin svokallaða DSM tilskipun, einkum 18. – 20. gr. þeirrar tilskipunar, styrki réttarstöðu hönnuða og arkitekta, og samræmi reglur og venjur í allri Evrópu vegna hagnýtingar verka innan skapandi geirans. Við eigum enn eftir að sjá það gerast hér á landi, enda ekki komin reynsla á þá löggjöf og tilskipunin enn ekki verið innleidd. Það mun þó koma að því (vonandi árið 2024), og kannski ekki vitlaust að horfa fram á við og innleiða höfundaréttarmál og samningsmál betur inn í stefnu í málefnum hönnunar og arkitektúrs, stefnu sem ætluð er sem leiðarvísir stjórnvalda og atvinnulífs um hagnýtingu hönnunar til hagsbóta fyrir íslenskt samfélag. Að slík hagnýting sé byggð á sanngirni, jafnræði og gagnsæi, hlýtur að vera ákveðið grunnskilyrði slíkrar stefnu.

Að öllu ofangreindu þykir Myndstef því furðulegt að ekki sé farið fleiri orðum um ofangreint málefni, og reynt að finna þar aðgerðir og lausnir. Hér á eftir koma nokkrar tillögur frá Myndstef, en Myndstef býður einnig fram krafta sína til að ræða betur þessi málefni utan þessarar umsagnar, ef vilji er til þess.

3. Upptalning þeirrar hönnunar sem til er (bls. 3 í drögum að stefnu)

Hönnunartengd fög eru í eðli sínu kvik, og því mikilvægt að halda skilgreiningu á hönnun opinni og aðgengilegri, og að íslensk hönnunarstefna tali fyrir allri hönnun.

Það er afar mikilvægt að almenningur skilji það umfang sem hönnun og arkitektúr er. Hönnunar skýtur rótum í næstum alla anga samfélagsins, inn í flest horn og kima atvinnulífsins.

Myndstef bendir á að í upptalningu stefnunnar á bls. 3 er ekki talin upp leikmyndahönnun, sviðsmyndahönnun, búningahönnun, leikmunahönnun, hljóðhönnun, ljósahönnun, hreyfihönnun ofl. Leikmyndahönnun hefur til dæmis vaxið mjög síðustu ár og íslensk leikmyndahönnun fengið gríðarlega mikilvægan hljómgrunn á erlendum markaði á síðustu misserum. Kvikmyndaframleiðsla á Íslandi hefur aldrei verið meiri, og hefur margfaldast síðustu ár. Hið sama má segja um hreyfihönnun og hljóðhönnun. Ef upptalning á að innleiða svo breiða skilgreiningu á hönnun, eins og matarhönnun, samspilshönnun, sýningarhönnun, viðburðarhönnun og fleira, sem er algerlega frábært, þá ætti að mati Myndstefs að tiltaka þar alla hönnun, eða amk þá hönnun sem veltir mörgum milljónum í atvinnulífinu á ári hverju.

4. Hönnun og arkitektúr sem atvinnugrein – hönnun sem lífvíðurværi og framtíðarstarfsvettvangur – hönnun er virðisaukandi

Myndstef tekur undir að skilningur almennings og atvinnulífs fyrir hönnun hefur margfaldast, og það jafnvel einungis á síðustu árum. Með skilningi á framlagi hönnuðar og arkitektúrs til atvinnulífsins hefur tækifærum innan hönnunar og arkitektúrs einnig fjölgað, og þá einkum leiðum hönnuða og arkitekta til að auka við sig verkefnum og þróa þau áfram með enn meira hugviti, tíma og elju. Hönnun þarf tíma. Hönnun þarf nægilegan stuðning og nægilegt fjármagn, og fjármagnsleiðir til að þróast. Slík hugarfarsbreyting sem hefur átt sér stað um verðmæti hönnunar ýtir undir að fagið sjálft stækkar enn meira, sem ýtir aftur undir verðmætasköpun starfsgreinarinnar fyrir samfélagið í heild sinni. Það hefur margt áunnist á síðustu árum og það hefur verið hvetjandi að fylgjast með því stökki sem íslensk

hönnun hefur sætt og hversu mikla viðurkenningu fagið hefur hlotið, enda er heimspekt þáð hugvit sem Íslendingar búa yfir, og sú hugsjón og sú sköpunargleði sem brennur innra með mörgum okkar.

Til þess að fagið geti stækkað enn meira þarf að tryggja lífsviðurværi hönnuða og arkitekta, sem og atvinnuöryggi. Að mati Myndstef mætti taka það skýrar fram í stefnunni, og auka þar við úrræðin er varða eflingu trausts og viðskiptasambanda innan fagsins, og jafnframt auka þekkingu og fræðslu innan stéttar hönnuða og arkitekta.

Þetta má einkum gera með því að auka þekkingu hönnuða og arkitekta á stöðu sinni og mikilvægi á markaðinum, hjálpast að við að leita leiða til skýrari og gangsærra starfsvenja, samræmdra leiða sem geta jafnframt auðveldað útrás á erlendan markað. Samspil hönnuðar, framleiðenda, dreifingaraðila og svo viðskiptaaðila (kúnna), getur oft verið flókin, og getur sú keðja verið viðkvæm. Ef einn hlekkur keðjunnar virkar ekki sem skyldi, gæti allt ferli hönnunar og þær grunnstoðir sem oftast þurfa að vera til staðar – að fá hugmynd, þróa verkefnið, framleiða það, dreifa því (selja) og njóta/nota – verið teflt í tvísýnu.

Hönnuður þarf að finna fyrir starfsöryggi, það þarf að tryggja afkomu og arð af verkinu og að sá auður og arður rati í réttar hendur og verði þannig gulrót til margföldunaráhrifa.

Hönnun er virðisaukandi, það hefur margsannað sig, og miðað við það opna upplýsinga- og neytendasamfélag sem við lifum við í dag þarf að tryggja að sá virðisauki, sá arður og hagnaður af framlagi hönnuðar og arkitekta, hvort sem hann er samfélagslegur, félagslegur eða fjárhagslegur, rati aftur til þess sem framlagið á, til að tryggja það að sá hinn sami fái þá viðurkenningu sem hann eða hún á skilið og geti þá haldi áfram á svipaðri braut. Ella er hætt við að framboð svari ekki eftirspurn, og að markaðurinn minnki aftur.

Þarna kemur höfundarétturinn sterkur inn.

Drög að stefnu hönnunar og arkitektúr fjallar ekki mikið um þessi lögvernduðu réttindi hönnuða og arkitekta, þ.e.a.s. þá virðisaukningu sem verður við síðari afnot, til dæmis við markaðssetningu, framleiðslu, fjölföldun, dreifingu og hvers konar notkun vöru sem byggir á hönnun á markaðinum og við aðra notkun. Að mati Myndstef ætti ný stefna um hönnun að taka mið af því samkomulagi og þeim samningum sem verða til milli ólíkra einstaklinga sem koma að hönnunarverkefnum. Það þarf að auka gagnsæi í þessum efnum, skilvirkni og skýrleika, og stefna að því að samhæfa kröfur og skilyrði slíkra samninga, með sérstöðu og fjölbreytt starfsumhverfi hönnuða í huga, en einnig innan markaðs trúnaðar og viðskiptatengsla.

5. KAFLI 1 - Virðisauki sem byggir á hönnun og arkitektúr, frh. - Tillögur að viðbótum

Í ljósi ofangreinds mætti bæta við þá klausu sem nú þegar er í stefnunni, sbr. málsgrein á bls. 8, en að mati Myndstefs er hún fremur almenn. Frekar mætti fjalla örstutt um mikilvægi þess að tryggja afkomurétt hönnuða og arkitekta að styrkja samningsstöðu þeirra við framsal og verkefni í atvinnulífinu.

Tillaga að endurorðun:

Allir hönnuðir eru myndhöfundar. Byggingarlist er einnig skilgreind sem listaverk sem nýtur verndar höfundarréttar, að þeim mörkum sem hún uppfyllir skilyrði höfundalaga nr. 73/1972. Mikilvægt er að auka virðingu fyrir sköpun og höfundaréttarvörðu efni. Í því ljósi er mikilvægt að líta heildrænt á fagið og auka skilning á öllum öngum hönnunar í viðskiptalífinu - bæði sköpun, framleiðslu, dreifingu og sölu, og annarri hagnýtingu hönnunar inn í samfélagið. Þar getur samtal og samskipti milli ólíkra aðila innan hönnunar skipt miklu máli, og að hönnuðir, opinberir aðilar, fyrirtæki og aðrir aðilar

viðskiptalífsins viti að hverju þau gangi, sitji jafnt til borðs, og að sanngjarnir og gagnsærir samningar verði meginreglan við að skapa þá fagmennsku sem viðskiptalífið kallar eftir.

Og/eða:

Mikilvægt er að viðurkennt sé að framlag hönnuða og arkitekta getur talist höfundaréttarvarið, sem aftur tryggir faginu ákveðinn sess til jafns á við önnur fög skapandi geirans. Mikilvægt er að allir angar atvinnulífsins viðurkenni þá virðisaukningu sem hönnun getur leitt til og að sá ávinningur og virðisaukning hafi möguleika á að skila sér einnig aftur til hönnuða, til margföldunaráhrifa fyrir fagið í heild sinni. Íslensk höfundalög tryggja ákveðnar tekjur vegna slíkrar virðisaukningar og eru skýr um ákveðin réttindi vegna síðari afnota af hönnun og arkitektúr, og geta sanngjarnir og gagnsærir samningar aukið skýrleika enn meira í þeim efnum.

Að auki mætti bæta við eftirfarandi aðgerð undir lið 1.: „Auka meðvitund um mikilvægi gagnsærrar og sanngjarnrar samningsgerðar í faginu, og efla kennslu og upplýsingaflæði í virðisaukningu hönnunar og sanngjörnum og skilvirkum viðskiptatengslum innan fagsins.“

6. KAFLI 3 - Menntun og kynning á íslenskri hönnun og arkitektúr – Tillaga að viðbótum

Myndstef hefur í áratug boðið upp á kynningu í höfundarétt fyrir flesta hópa sjónlistarfólks. Lögfræðingur Myndstefs hefur m.a. reglulega haldið kynningar fyrir alla nemendur 3. árs við deild hönnunar og arkitektúrs, í samstarfi við Önnu Dröfn Ágústsdóttur, aðjúnt. Enn fremur hefur Myndstef haldið bæði lokaðar og opnar kynningar fyrir stjórnir og/eða félagsmenn samtakanna. Sem dæmi má nefna kynningar fyrir stjórn FÍT, stjórn Fyrirmyndar (innan FÍT), stjórn Félags leikmynda- og búningahöfunda og bæði lokaða og opna fundi með og fyrir félagsmenn Arkitektafélags Íslands. Í bígerð eru ýmsir kynningarfundir sem eru skipulagðir í samstarfi við ýmis fagfélög, eins og kynning fyrir landslagsarkitekta, innanhúsarkitekta, vöruhönnuða og fatahönnuði. Einnig veitir lögfræðingur Myndstefs ókeypis lögfræðiaðstoð fyrir félagsmenn samtakanna, upp að ákveðnu marki, eins og fyrir hefur komið fram.

Hér mætti færa setningu af bls. 8 og setja frekar undir þennan kafla, og bæta við:

„Auka þarf við þekkingu á umhverfi höfundaréttar innan fags hönnunar og arkitektúrs. Fræða þarf um endurnotkun og viðurkenna sérkenni höfundaréttarins og þau verðmæti sem höfundavarið verk getur veitt öðrum sem nýta hönnun eða arkitektúr. Mikilvægt er að viðurkenna og stuðla að því að hönnuður og arkitektar fá sanngjarna hlutdeild í þeim virðisauka, þegar og ef svo á við. Jafnframt er mikilvægt að fræðsla um höfundarétt taki mið af sérstöðu og fjölbreyttu starfsumhverfi hönnuða og arkitekta, með gagnsæi og sanngirni að leiðarljósi.“

Og einnig mætti bæta í aðgerðarlið nr. 3:

„Auka aðgengi að fræðslu tengdri endurnotkun og virðisauka hönnunar og arkitektúrs, og veita alhliða ráðgjöf í samningsgerð, jafnt fyrir hönnuði, framleiðendur og viðsemjendur.“

Við þökkum lesturinn, og hlökkum til áframhaldandi samstarfs og eflingu hönnunar og arkitektúrs á Íslands.

Virðingarfyllst,
Myndstef